

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio VII. Privilegium non solvendi decimas an prosit colonis
conducentibus agros privilegiatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

brevē tempus, reverā tamen emphyteuticus fundus dicitur conductus ad firmam, seu ad pensionem; quæ autem sic conductæ sunt, vi dicti privilegij à decimis non eximuntur, ut dixi n. 213. *in fine*.

216 Explicandum restat, quid operetur forma Privilegij tertio, & quarto loco, adducta n. 209. Videtur dicendum, extendi illud ad prædia etiam conductæ, si cui Pontifex immunitatem concedat à decimis *laborum suorum* aut *propriorum*: nam si suis manibus aut sumptibus colit agros conductitios, fructus inde percepti sunt de *laboribus suis*, ac *proprijs*, & sic de illis verba rescripti eximentis proprijsimè procedunt.

217 Assert. III. Privilegium immunitatis dictis duobus modis concessum non comprehendit prædia conductæ. Ita deciditur *cit. c. 8. h. t. juncto c. 10. eod.* & utroque loco notant Panorm. omnesque Interpretes. Nec oportet, ut notat Suar. *cit. c. 19. n. 8.* alias hinc rationes querere præter voluntatem Pontificis, qui immunitatem illis verbis concessam noluit extendere ad prædia conductæ; tum ne Parochiales Ecclesiæ graviter

laderentur; tum ne Religiosi, alique privilegiati in conducendis agris excederent.

Ad rationem in contrarium R. his verbis *de laboribus suis, de laboribus proprijs*, non intelligi laborem, seu industriam ac operam, sed ipsos agros, ut patet ex *c. 1. h. t. cit. c. 10. ibi: decimas laborum suorum, quos proprijs manibus vel sumptibus colunt, indulgit*: non enim coluntur labores, sed agri laboribus. Dicitur quidem posset, hanc declarationem solum cadere in privilegia Jure communi contenta, & ante Alexandrum III. concessa, quia sic iste Pontifex declaravit non tamen hinc sequi, quod hoc modo intelligenda quoque sint privilegia à successoribus concessa vel in posterum concedenda: cum ille non potuerit declarare mentem successorum, utpote de qua ipsi non constabat. Verum respondetur, successores, si similibus verbis concedunt privilegium, similiter quoque intelligere, cum non sint ignari, Jure communi hunc sensum illis lubesse: unde si aliud non exprimunt, censentur loqui eodem sensu, quo antecessores.

QUÆSTIO VII.

Privilegium non solvendi decimas an proffit colonis, conducentibus agros privilegiatorum?

SUM.

SUMMARIUM.

219. Status questionis.

220. Privilegium personale non prodest colono.

221. Prodest reale.

222. Modus discernendi, siue reale an personale.

219 **S**ensus questionis est, an, si v. g. Religiosi immunes à pendendis decimis, locent suos agros, conductores quoque eà locantium immunitate gaudeant. Videtur hoc dubium aperte decisum *c. 11. h. t.* ubi dicitur: *Licet de benignitate Sedis Apost. sit vobis indultum, ut de laboribus, quos proprijs manibus vel sumptibus colitis, nemini decimas solvere teneamini: propter hoc tamen non est licitum vobis decimas de terris vestris subtrahere, quas alijs traditis excolendas.*

220 **A**ssert. I. Privilegium immunitatis à solvendis decimis, si sit personale, non prodest colono, cui privilegiatus fundum locavit. Veritas asserti manifesta est ex *cit. c. 11. h. t.* vi cuius cum ex locatis agris debeantur decimæ non obstant privilegio locantis, consequens est, illas saltem tunc deberi, quando privilegium solum est personale. Estque manifestum ex *c. 9. de Privil. c. 7. de R. J. in 6. S. sed & quòd Inst. de J. N. L. 9. §. ult. de Publican.* quòd privilegium personæ concessum omnibus personæ inhæreat, & ad alios se non extendat. Tale privilegium est, quod Jure communi Religiosis concessum est *Can. 47.*

16. q. 1. c. 10. 11. & 12. h. t. quia datum est solum laboribus, seu prædijs, quæ proprijs manibus vel sumptibus colunt: at ea, quæ colunt per colonos, non colunt proprijs manibus vel sumptibus. Unde patet, verum esse, quod tradunt Suar. *cit. c. 19. n. 13.* Palao *cit. pun. 12. n. 10.* Pirhing *h. t. n. 67.* etiam Religiosos, si aliud privilegium, quàm quod Jure communi continetur, non habeant, teneri de fructibus, quos à colonis percipiunt, solvere decimas. Constat ex *cit. c. 11.* ubi non solis colonis obligatio imponitur, sed etiam Religiosis locantibus, cum absolutè dicatur: *non est licitum vobis decimas de terris vestris subtrahere, quas alijs traditis excolendas.* Et ita videntur explicare textum *cit. c. 11.* Abbas antiq. Innocent. Zabarell. Joann. de Anan. Joann. Andr. Ancharan. Ant. Butr. Hostiens. Panorm. ac passim alij, dum universim dicunt, eos, qui habent privilegium non solvendi decimas ex agris, quos proprijs manibus aut sumptibus colunt, ad easdem obligari de terris, quas tradunt alijs excolendas. Hinc Barbof. Gonzal. Wagnerek, ac alij in *cit. c. 11.* non benè faciunt mentionem solius coloni, vel

lut iste duntaxat, & non etiam Religiosi locantes, ad decimas ex agris locatis obligentur.

221. Affert. II. Si privilegium non solvendi decimas est reale, immunitatis est non tantum locator, sed etiam conductor seu colonus. Sic Glossa in Clem. 1. h. t. V. Excoletas, Anchar. Imol. Cardin. *ibid.* g. 23. Panorm. *in c.* 10. h. t. n. 5. Azor *tom.* 1. l. 7. c. 26. q. 7. Suar. & Palao *h. c.* Olea *de cess. Jur. tit.* 6. q. 3. n. 2. Gonz. *in c.* 4. h. t. n. 9. Unde cum Religiosi Mendicantes ac alij, hujusmodi privilegium reale habeant, quo non solum ipsi, verum etiam pradia eorum, a decimis solvendis eximuntur, liberi quoque ab illarum praestatione sunt coloni, ut ex pluribus Rota decisionibus probat Puteus *de decis.* 522. apud Gonzal. *l. c.* non quod ipsi etiam coloni hoc favore una cum locatoribus gaudeant, sed quod Religiosi possint sibi vendicare decimas ex suis praedijs, nim. vel exigendo pensionem majorem, quam alias petere possent, si colonus solvere deberet decimas, vel separatim petendo ordinariam pensionem, ac insuper aliquid pro decimis. Sensus igitur assertionis solum est, quod colonus praedij privilegiati non teneatur solvere decimas ordinario decimatori; non verò, quod non teneatur aliquam propterea compensationem facere locatori privilegiato; nam in hujus, & non in coloni commodum conceditur

privilegium. Ratio horum patet ex universali doctrina, quam de privilegio Reali, & Personali tradunt DD. *ad c.* Privilegium de R. F. in 6. l. un. §. ne autem C. de caduc. toll. l. 55. & fin. ff. de V. O. §. finitur 3. Inst. de usufr. & l. Imperatores ff. de Publican.

Tota porro difficultas, & dubium est, quodnam in praesenti materia Privilegium sit Reale, quod Personale. Respondet Panorm. privilegia Jure communi contenta solum personis concedi, & ideo ad colonos non extendi. Quod utique verum est, & ita quidem, ut per illud neque personae privilegiate eximantur, ut dixi n. 220. Verum restat quaestio de privilegijs Jure communi non contentis, quae multi habent Religiosi. Glossa citat, inspicienda esse privilegij verba. At de ipsis verbis saepe dubitatur, quem sensum habeant. Haec verò quatuor ferè modis concipi possunt. Primus est, Jure communi usitatus *de proprijs*, vel *de agris, quos proprijs manibus aut sumptibus colis*. Sic concessum, esse personale, patet ex dictis n. 220. Alter: *Eximimus hos Religiosos eorum pradia ab onere solvendi decimas*. Tertius: *Eximimus, sive per se, sive per colonos pradia colat*. Duobus his modis si concedatur privilegium, non est dubium, esse reale. Quartus est, si absolute dicatur: *Non teneantur solvere decimas ex suis praedijs*. Hac quoque

que ratione concessum, reale esse cenfeo cum Suar. l. c. n. 17. & Palao n. 10. quia si tunc coloni tenerentur solvere, ipsi Religiosi exempti de suis prædijs solverent, cum tamen vi illorum verborum quoad sua prædia sint exempti: coloni namque non sunt immunes, ut dixi n. 221. sed decimas, quas aliàs Ecclesiæ solverent, exemptis locatoribus vel solvunt in natura, ut dicimus, vel aucta propterea pensione, quia ordinario decimatori ad nihil tenentur; vel alià hanc ob causam compensatione iisdem factâ. Si ergo coloni eas solverent ordinario decimatori, jam decederent exemptis, & sic illi de suis prædijs solverent. Accedit,

quòd Pontifex, si vult, ut v.g. Religiosi non sint exempti quoad prædia locata, addit: *de prædijs, quæ proprijs manibus aut sumptibus colunt*, ut patet ex *cit. can. 47. & c. 10. 11. ac 12. h. t.* ergo si illa non addit, concedit etiam de locatis. Quintus denique modus est *Non solvant decimas de fructibus prædiorum suorum*. De hoc dicendum est, quod de priore: fructus enim etiam illi, quos colonus percipit, sunt ex prædijs privilegiatorum: ergo si decimas solverent coloni, jam non consisteret immunitas, quæ illis concessa est de fructibus suorum prædiorum; nam non colonus, ut diximus, sed ipsi exempti solverent.

QUÆSTIO VIII.

Quinam habeant Privilegium non solvendi decimas?

SUMMARIUM.

223. Privilegium aliud Furi communi insertum, aliud non insertum.	228. Nec ex fundis pro fundatione datis: nisi ante fuerint decimis subjecti.
224. Concessum olim plerisque Regularibus, variè postmodum restrictum fuit.	229. Quidam Ordines Regulares ab omnibus decimis sunt immunes.
225. Nulli Regulares tenentur ad decimas ex novalibus proprio sumptu cultis.	230. Præcipuè Ordo S. Salvatoris.
226. Non tenentur ex fætibus suorum animalium.	231. Et Societatis Jesu.
227. Nec ex hortis, nisi hos vel illa elocent.	232. Pro hujus exemptione aliquoties in judicio contradictorio pronuntiatum fuit.
	233. Contra eam nunquam.
	234. Dicti Ordines solum ad illas

N deci-